

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 160 | 10-16 juli 2023

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 69 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

Deze week werden 40 mensen opgenomen in het aantal personen waarvan de detentie werd bevolen door aanklagers in Ankara. Zij werden bereikt van het helpen van families van mensen die gevangen waren genomen vanwege banden met Gülen.

12 juli: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) is in Turkije berispt vanwege de aanhouding van 144 rechters en aanklagers na een mislukte staatsgreep in juli 2016. Ankara is opgedragen om elke verzoeker 5.000 euro aan niet-financiële vernietiging te betalen. Het EHRM heeft de afgelopen jaren meerdere uitspraken gedaan waarbij Turkije werd veroordeeld voor de massale aanhouding van rechters en aanklagers na de staatsgreep. Met de laatste uitspraak is het aantal rechters en aanklagers van wie de gevraagde zijn ingewilligd gemeld tot 1.073.

14 juli: Het Grondwettelijk Hof verwierp een verzoek om de vrijlating van oppositielid Can Atalay uit de gevangenis.

Atalay, een mensenrechtenadvocaat, werd in april 2022 door een rechtbank in Istanbul veroordeeld tot 18 jaar gevangenisstraf in een proces tegen de antiregeringsprotesten in Gezi Park in 2013. het verkrijgen van parlementaire onschendbaarheid.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

14 juli: Een man genaamd Mazlum Çelik kondigde aan dat hij kort was ontvoerd in Şanlıurfa door drie mensen die hem naar een afgelegen locatie brachten waar hij onder marteling werd ondervraagd en gedwongen om informant voor de autoriteiten te worden.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

10 juli: De politie in Ankara grijpt in bij een protest van een linkse partij tegen het economisch beleid van de regering en houdt kortstondig 15 mensen vast.

11 juli: Een rechtbank in Istanbul sprak 15 mensen vrij die terechtstonden wegens hun deelname aan protesten in 2019.

12 juli: Een rechtbank in Ankara sprak 14 mensen vrij, waaronder leden van de HDP, die terechtstonden wegens hun deelname aan politieke evenementen.

12 juli: Het gouverneurskantoor van Siirt vaardigde een verbod uit op alle buitenbijeenkomsten voor een periode van 15 dagen.

14 juli: De politie in Mersin houdt 11 mensen vast als onderdeel van een onderzoek naar Newroz-vieringen in de provincie.

15 juli: De politie in Istanbul greep in bij een demonstratie over mensen die in de jaren 90 verdwenen tijdens politiebewaking, waarbij kortstondig 15 mensen werden vastgehouden.

15 juli: Gendarmes in Şanlıurfa grepen in bij een demonstratie over stroomuitval en minimaal 20 mensen vast.

15 juli: Een districtsgouverneurschap in Hatay verbood een concert van de linkse muziekband Grup Yorum zonder opgave van redenen.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

11 juli: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft Turkije opgedragen dubbel te betalen aan de gevangen journalist Mehmet Baransu wegens breuk van zijn recht op een proces binnen een bepaalde termijn.

11 juli: Uit een nieuw rapport van de Coalition for Women in Journalism (CFWIJ) blijkt dat Turkije het hoogste percentage van juridische intimidatie van vrouwelijke journalisten ter wereld heeft en op de tweede plaats staat wat betreft het aantal vrouwelijke journalisten dat gevangen zit.

11 juli: Uit een driemaandelijks rapport over mediavrijheid, uitgegeven door Bianet, blijkt dat in het tweede kwartaal van het jaar ten minste 24 journalisten zijn vastgehouden. Het rapport zei ook dat in dezelfde periode minstens 196 journalisten terechtstonden.

12 juli: Niet-geïdentificeerde aanvallers vielen journalist Ayşe Sönmez, die verslag deed van nieuws in Muğla, fysiek aan.

12 juli: Een rechtbank in Istanbul sprak een voorwaardelijke gevangenisstraf van vijf maanden uit tegen een 14-jarige minderjarige op beschuldiging van belediging van de president in een WhatsApp-groepsgesprek.

12 juli: Een rechtbank in Diyarbakır besliste om in afwachting van hun proces 15 Koerdische journalisten vrij te laten die in juni 2022 waren gearresteerd op beschuldigingen van terrorisme.

13 juli: Een Elazığ-rechtbank oordeelde om de toegang tot 225 tweets, 165 nieuwsartikelen, 24 Facebook-berichten, drie Reddit-berichten, twee YouTube-video's, twee Instagram-berichten en een forumpagina te blokkeren over beschuldigingen dat Gıyas Güven, een hoge functionaris van een overheidsinstantie, bedrogen vrouwen met beloften van kansen op werk om seksuele relaties met hen aan te gaan.

14 juli: Aanklagers van Istanbul hebben burgemeester Ekrem İmamoğlu aangeklaagd op beschuldiging van het beledigen van een lid van de regerende partij in een toespraak die hij hield tijdens een inauguratieceremonie, en eisten tot twee jaar gevangenisstraf en een verbod op politiek.

14 juli: Aanklagers van Istanbul hebben journalist Merdan Yanardağ aangeklaagd die op 27 juni werd gearresteerd vanwege opmerkingen op televisie over de gevangengenomen leider van de verboden Koerdische Arbeiderspartij (PKK). Ze eisten een gevangenisstraf tot 10 jaar en zes maanden.

14 juli: De bewakers in een gevangenis in Diyarbakır namen de brieven, dagboeken en notitieboekjes van de gevangen journalisten Abdurrahman Gök en Mehmet Şah Oruç in beslag.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

10 juli: Berichten in de media onthulden dat rechter Ahmet Çakmak uit de rechterlijke macht wordt gezet wegens het indienen van een beroep tegen de benoeming van president Recep Tayyip Erdoğan als presidentskandidaat op grond van het feit dat deze ongrondwettelijk was.

11 juli: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) beval Turkije tot betaling van een schadevergoeding aan de gevangen journalist Mehmet Baransu wegens schending van zijn recht op proces binnen een redelijke termijn.

12 juli: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) beschuldigde Turkije van de detentie van 144 rechters en openbare aanklagers na een mislukte staatsgreep in juli 2016, en beval Ankara om elke verzoeker 5.000 euro immateriële schadevergoeding te betalen. Het EHRM heeft de afgelopen jaren een aantal uitspraken gedaan waarin Turkije werd veroordeeld wegens de massale detentie van rechters en openbare aanklagers na de staatsgreep. Met de laatste uitspraak is het aantal rechters en openbare aanklagers van wie de verzoeken zijn toegewezen, gestegen tot 1.073.

12 juli: De Italiaanse Federatie voor Mensenrechten (FIDU) bracht een rapport uit waarin ze haar bezorgdheid uitte over de vervolgingspraktijken in terrorismegerelateerde zaken in Turkije, met name in de nasleep van een poging tot staatsgreep in juli 2016. Het rapport werpt licht op het misbruik van anti- terrorisme- en veiligheidsinstrumenten door 118 aanklachten tegen mensen met vermeende banden met de Gülen-beweging te herzien en door de 18 meest gebruikte criteria voor terrorismegerelateerde aanklachten tegen beklaagden te identificeren.

13 juli: De Raad van Rechters en Aanklagers (HSK) heeft de rechter Ahmet Çakmak uit zijn ambt gezet wegens het indienen van een beroep tegen de benoeming van president Recep Tayyip Erdoğan als presidentskandidaat op grond van het feit dat deze ongrondwettelijk was.

KOERDISCHE MINDERHEID

11 juli: De politie in Balıkesir arresteerde vier leden en leidinggevenden van de HDP. Twee van de gevangenen werden op 13 juli door een rechtbank gearresteerd, terwijl de andere twee onder gerechtelijk toezicht werden vrijgelaten.

12 juli: Een rechtbank in Diyarbakır besliste om in afwachting van hun proces 15 Koerdische journalisten vrij te laten die in juni 2022 waren gearresteerd op beschuldigingen van terrorisme.

13 juli: Videobeelden die op een socialemediaplatform circuleerden, toonden een groep soldaten die zich schuldig maakten aan gewelddadig gedrag jegens vier herders in Diyarbakır.

14 juli: De politie in Mersin houdt 11 mensen vast als onderdeel van een onderzoek naar Newroz-vieringen die in de provincie worden gehouden.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

10 juli: Een gevangenisadministratie in Antalya belemmerde de doorverwijzing van gedetineerden naar het ziekenhuis.

10 juli: Een gevangenis in Diyarbakır weigert medische zorg aan gevangene Halise Aksoy omdat ze weigert met handboeien naar het ziekenhuis te gaan.

11 juli: Een gevangenis in Izmir belemmerde de behandeling van de zieke gevangene Muhlise Karagüzel en ontzegde haar de maaltijden die ze nodig heeft vanwege haar toestand.

11 juli: Özge Özbek, een zieke gevangene die vastzat in Ankara en in het ziekenhuis werd opgenomen nadat haar gezondheid verslechterde, werd teruggebracht naar de gevangenis, hoewel doktoren zeiden dat ze dringend een operatie moest ondergaan.

13 juli: Gevangenen die ziek werden in een vrouwengevangenis in Izmir werden naar verluidt niet naar de ziekenboeg gebracht.

14 juli: Een gevangenisdirectie in Kocaeli weigert medische zorg en fitnessapparatuur aan Gönül Erdoğan, een gevangene die lijdt aan osteoporose.

15 juli: Een vrouwengevangenis in Istanbul weigert medische zorg aan de zieke gevangene Şivekar Ataş.

FOLTERING EN MISHANDELING

10 juli: Boswachters in Diyarbakır vielen drie herders fysiek aan.

10 juli: Een gevangenisbestuur in Antalya beperkt de sociale privileges van gedetineerden.

12 juli: De politie in Kars viel de lokale journalist Serkan Çağlar fysiek aan vanwege een parkeergeschil.

13 juli: Videobeelden die op een socialemediaplatform circuleerden, toonden een groep soldaten die zich schuldig maakten aan gewelddadig gedrag jegens vier herders in Diyarbakır.

13 juli: Een gevangenisadministratie in Izmir weigerde kleding te bezorgen die aan gevangenen was gestuurd omdat ze niet aan de voorschriften voldeden. Rapporten gaven ook aan dat de bewakers in dezelfde vrouwengevangenis persoonlijke spullen van gevangenen beschadigden tijdens doorzoeken in de afdelingen en dat de rechten voor videogesprekken van politieke gevangenen willekeurig werden beperkt.

13 juli: Een gevangenisbestuur in Kırıkkale beperkt de sportieve en sociale privileges van gedetineerden. Rapporten gaven ook aan dat de bewakers persoonlijke spullen van gevangenen vernietigden tijdens doorzoeken van afdelingen.

14 juli: De bewakers in een gevangenis in Diyarbakır namen de brieven, dagboeken en notitieboekjes van de gevangen journalisten Abdurrahman Gök en Mehmet Şah Oruç in beslag.

TRANSNATIONALE REPRESSIE

13 juli: Het Zweedse Hooggerechtshof blokkeerde de uitlevering van twee mensen die door Turkije worden gezocht wegens betrokkenheid bij de Gülen-beweging. De rechtbank zei dat de acties van de twee personen in Zweden niet als een misdaad worden beschouwd. Het Scandinavische land staat onder aanzienlijke politieke druk van de Turkse regering, die de uitlevering van een aantal vermeende aan Gülen gelieerde personen voorstelde als voorwaarde voor groen licht voor het NAVO-lidmaatschap van Stockholm.